บทความ ๑๑/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ตึกสูงหลังนี้ ปลอดภัยครับ

เป็นข่าวอยู่เรื่อยๆ ครับว่าอาคารสูงๆ ไม่ว่าจะเป็นคอนโดพักอาศัย หรือให้เช่าทำสำนักงาน รวมทั้งอาคารที่เป็นที่รวมของคนจำนวนมากๆ ทั้งโรงพยาบาล อาคารสูง สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีเรื่องดีๆ มาแจ้งให้ทราบอีกหนึ่งเรื่องครับ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีประกาศเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ เรื่อง กำหนดให้รายงานผลการตรวจสอบอาคารตามมาตรา ๓๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒

เอกสารอะไรบ้างครับที่ต้องเตรียมให้ดู ทั้งสถานที่ตั้งของหน่วยงาน และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ๑) ข้อมูลผู้ตรวจสอบด้านวิศวกรรมหรือผู้ตรวจสอบด้านสถาปัตยกรรม เพื่อทำการตรวจสอบสภาพอาคาร ๒) โครงสร้างของตัวอาคาร ๓) อุปกรณ์ต่าง ๆ ของอาคารที่จำเป็นต่อการป้องกันภยันตรายต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ประกอบกับสมาคมผู้ตรวจสอบอาคาร ได้ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดให้รายงานผลการตรวจสอบอาคารดังกล่าว หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ อาคารประเภทใดที่ต้องมีข้อมูลนี้ ก็คือ อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารชุมนุมคน และอาคารอื่นตามกฎกระทรวง

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ประกาศ กขร. ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑)

"ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต"

บทความ ๑๒/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

คอนโดนี้ น่าจะสร้างไม่ถูกต้อง

เพื่อให้เข้ากับเรื่องแรก อ่านเรื่องนี้ที่ชาวบ้านเขาขอตรวจสอบการอนุญาตให้ก่อสร้างคอนโดครับ นายโจ๊กได้มีหนังสือถึงสำนักงานเขตพญาไท ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสำเนาใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร แบบแผนผัง พร้อมเอกสารประกอบ ของโครงการคอนโดมิเนียมแห่งหนึ่ง ต่อมาสำนักงานเขตพญาไท แจ้งเปิดเผยเฉพาะสำเนาใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร นอกนั้นปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า การเปิดเผยเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร นายโจ๊กจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงานเขตพญาไทมีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า นายโจ๊กได้มีหนังสือไปขอรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งก็ได้ส่งให้แล้ว ต่อมานายโจ๊กแจ้งว่าข้อมูลในรายงาน ฯ ที่โครงการ ฯ ยื่นต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และได้รับมติเห็นชอบไปแล้วมีเนื้อหาไม่ตรงกับที่เคยเสนอต่อชุมชน จึงขอรายงานฯ ฉบับที่โครงการ ฯ เสนอต่อสำนักงานเขตพญาไท ซึ่งได้ส่งให้แล้ว ต่อมาก็มีหนังสือขอเอกสารเพิ่มเติมอีกในส่วนของสำเนาใบอนุญาตก่อสร้าง พร้อมเอกสารประกอบ แบบแผนผังการก่อสร้างอาคาร ซึ่งได้เปิดเผยให้เฉพาะใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร เอกสารอื่นปฏิเสธด้วยเหตุผลตามมาตรา ๑๕ (๕)

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า สำเนาใบอนุญาตก่อสร้าง สำนักงานเขตพญาไทส่งให้แล้ว ก็ไม่ต้องพิจารณา ส่วนเอกสารประกอบการอนุญาต แบบแผนผังการก่อสร้างอาคารที่ปฏิเสธเป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ จึงเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอได้ แต่อาจพิจารณาปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นได้ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานเขตพญาไทเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องตามที่นายโจ๊กมีคำขอ โดยอาจปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลได้

ไม่ต้องเป็นเจ้าของโครงการ ฯ แต่ก็มีสิทธิตรวจสอบความถูกต้องได้ครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๕๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๔๐/๒๕๖๒)

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

บทความ อ. ๑๓/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ไปไหนมาไหน ไม่ใช่ความลับ

เรื่องนี้ เป็นกรณีที่ท่านอาจารย์ขอตรวจสอบการพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์จากมหาวิทยาลัยอื่นมาดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นเหตุให้ตนเองไม่ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

นายปริญญามีหนังสือถึงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอข้อมูลข่าวสารการขออนุมัติเดินทางไปต่างประเทศของอธิการบดี ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ จำนวน ๒ รายการ คือ หนังสือของอธิการบดีที่ขออนุมัติเดินทาง และคำสั่งอนุมัติให้เดินทางไปต่างประเทศทุกครั้งทุกฉบับ แต่มหาวิทยาลัยฯ มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) คือความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด นายปริญญาจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีหนังสือส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารทั้งสองรายการไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ อธิการบดีได้ขออนุมัติไปต่างประเทศ ๔ ครั้ง พิจารณาแล้วจึงได้ปฏิเสธด้วยเหตุผลดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่มีคำขอคือการขออนุมัติและคำสั่งอนุมัติให้ไปต่างประเทศของอธิการบดีทุกฉบับ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ราชการต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้ ไม่มีเหตุที่มหาวิทยาลัย ฯ จะใช้ดุลยพินิจมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงวินิจฉัยให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารคือ หนังสือขออนุมัติเดินทางและคำสั่งอนุมัติให้เดินทางไปต่างประเทศของอธิการบดีระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ ทุกฉบับพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นายปริญญา

การขอข้อมูลข่าวสารการไปต่างประเทศของอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นายปริญญามีไปขอจากมหาวิทยาลัย ฯ และอุทธรณ์ ๕ ครั้งครับ ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัย ฯ พิจารณาแล้วให้เปิดเผยทุกครั้ง มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สศ ๑๒/๒๕๖๒)

"ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ"

บทความ อ. ๑๔/๒๕๖๒

วีระเชษฐ์ จรรยากูล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

อยากศึกษาเรื่องขยะ

เรื่องนี้เอกชนมีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารเดียวกันไปถึงองค์การบริหารส่วนตำบล ๔ แห่ง ขอยกตัวอย่างหนึ่งแห่งมาให้ดู อยากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอ่านไว้เป็นแนวทางครับ ขอได้หรือไม่ไปดูครับ

ทนายความคนหนึ่งมีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง ขอคัดถ่ายเอกสารสัญญารับจ้างกำจัดขยะหรือบันทึกตกลงการจ้าง ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงที่ทำกับบริษัท สิ้นซาก จำกัด ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ – เดือนมกราคม ๒๕๖๑ รวม ๔ เดือน โดยรับรองสำเนาถูกต้อง เพื่อนำไปศึกษาข้อกฎหมาย แผนงาน โครงการการจัดซื้อจัดจ้างกำจัดขยะ และนำไปเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน เหตุผลก็ดีนะครับ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงมีหนังสือแจ้งว่า เรื่องจัดซื้อจัดจ้างเปิดเผยไว้แล้วที่หน่วยงานรวมทั้งผู้สนใจเข้าดูที่เว็บไซต์กรมบัญชีกลางได้ ส่วนการขอสำเนาข้อมูลข่าวสารให้ยื่นเป็นหนังสือตามแบบคำขอที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงกำหนด และการเปิดเผยข้อมูลที่มีผู้มีส่วนได้เสียก็ต้องแจ้งให้ผู้นั้นมีคำคัดค้าน ซึ่งบริษัท สิ้นซาก จำกัด มีหนังสือคัดค้านจึงเปิดเผยให้ไม่ได้ ทนายอาสาจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง มีหนังสือส่งข้อมูลข่าวสารตามที่ได้รับคำขอไปให้พิจารณาพร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ปฏิเสธเช่นเดียวกับที่แจ้งทนายอาสาไปแล้ว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารสัญญารับจ้างกำจัดขยะหรือบันทึกตกลงการจ้าง ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงกับบริษัท สิ้นซาก จำกัด เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนี้จะแสดงถึงความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ พิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสัญญารับจ้างกำจัดขยะหรือบันทึกตกลงการจ้าง พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้ทนายอาสา เรื่องที่ต้องให้ผู้ขอใช้แบบคำขอตามที่หน่วยงานเป็นผู้กำหนดนั้น ขอเพิ่มเติมอย่างนี้ครับ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง "...ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร..." หมายความว่า ผู้ขอพิมพ์หนังสือคำขอส่งไปถึงหน่วยงาน โดยไม่ต้องไปด้วยตนเองก็ได้ กรณีนี้คำขอชัดเจนหน่วยงานของรัฐก็ต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร และข้อมูลข่าวสารเรื่องนี้เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๖) ด้วยครับ

เรื่องนี้ฝากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ทราบด้วยนะครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หารือไปได้นะครับ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สคก ๓๔๔/๒๕๖๑)

"เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น"

บทความ อ. ๑๕/๒๕๖๒
วีระเชษฐ์ จรรยากูล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำคัญแค่ไหน ถึงเปิดไม่ได้

ขอเสนอเรื่องจัดซื้อจัดจ้างให้อีกเรื่องครับ เพราะเรื่องต่อไปนี้มีเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท่านหนึ่งบอกกับผมว่า ที่ผ่านมาข้อมูลเรื่องนี้ไม่เคยเปิดเผยให้ประชาชนทราบเลย

นายพิจิตรได้มีหนังสือถึงเทศบาลตำบลวังกรด ขอข้อมูลข่าวสารฎีกาเบิกจ่ายเงิน รวม ๔ รายการ คือ ๑) สำเนาแบบถนนสาย ๑๙ รวมถึงโอนเงินไปตั้งจ่าย ๒) ฎีกาเบิกจ่ายเงินโครงการปกป้องสถาบันของชาติ ๓) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร และ ๔) โครงการอบรมศึกษาดูงานเรียนรู้พระราชกรณียกิจแต่เทศบาลตำบลวังกรด มีหนังสือแจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ให้เพียงรายการเดียว ส่วนรายการที่ ๒ – ๔ ทั้ง ๓ โครงการปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เป็นเอกสารการเงินที่สำคัญของทางราชการ นายพิจิตรจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เทศบาลตำบลวังกรดมีหนังสือชี้แจงว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ได้ปฏิเสธไปนั้น เนื่องจากเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฎีกาเบิกจ่ายเงินในรายการที่ ๒ – ๔ ทั้ง ๓ โครงการนั้น เป็นเอกสารการดำเนินโครงการตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาล จึงเป็นข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ประชาชนทั่วไปอาจยื่นคำขอเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ พิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงวินิจฉัยให้เทศบาลตำบลวังกรด เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นายพิจิตร เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้เกี่ยวข้อง เช่น บัตรประจำตัวประชาชน เพราะหากเปิดเผยแล้วอาจรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร จึงไม่สมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้

ผมก็เน้นไปว่า ถ้าเป็นเรื่องเงิน ๆ แล้ว ให้นึกถึงเรื่องความโปร่งใสพร้อมให้ตรวจสอบได้ไว้ก่อนเลย มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หารือไปได้ครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๓๘/๒๕๖๑)

"ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ"